

**Tematické okruhy závěrečných esejů předmětu
„Sovětsko-americké vztahy a „studená válka“ 1943-1991“**
(přednáška na HÚ FF MU, podzim 2006)

Tematické okruhy slouží studentovi/studentce jako rámec pro výběr konkrétních témat závěrečných prací. Student vybírá témata, která spadají do jednotlivých okruhů, ale může si vybrat i ta, která prochází napříč dvěma či více okruhy. (Po konzultaci je výjimečně možné zvolit i jiný námět).

1. Pojem „studené války“ v současné historické literatuře a jeho jednotlivé roviny
2. „Nekonvenční“ čtení konfliktu, širší pojetí „studené války“ a jeho další aktéři
3. Trvání konfliktu, jeho hlavní milníky a etapy, otázka periodizace
4. Prehistorie sovětsko-amerických vztahů a obrat na konci 80. let 19. století
5. Carské Rusko a Spojené státy od počátku století do roku 1917
6. Spojené státy, „říjnová“ revoluce a postoje k nové vládě Sovětů
7. Spojenecká intervence, motivace a eventuální proměny v americkém postoji
8. Spojené státy a politika „neuznání“ administrativ Hardinga, Coolidge a Hoovera. Vzájemné ekonomické vztahy ve 20. a na počátku 30. let.
9. Sovětská politika „kolektivní bezpečnosti“ a Franklin D. Roosevelt (1933-1939)
10. 2. světová válka a spojenecká aliance (1941-1943). Otázka tzv. druhé fronty a materiálových dodávek
11. Sovětské-americké vztahy a konference 1943-1945 (Casablanca, Teherán, Jalta)
12. Sovětské poválečné cíle a jejich definování
13. Americké plány pro poválečný svět a nový mezinárodní řád (1943-1945)
14. Americká politika a Sovětský svaz od dubna 1945 do konce roku 1946. Strategie „studené války“ a sovětská reakce
15. Velká Británie a sovětsko-americké vztahy (1943-1947)
16. Role východní Evropy v americké politice 1945-1947
17. Sovětsko-americký konflikt na Blízkém východě a v severovýchodní Asii 1945-1949
18. Sovětsko-americké vztahy a rozhodnutí rozdělit Německo (1946-1949)
19. Tzv. Trumanova doktrína jako „bod obratu“ v americké politice?
20. Tzv. Marshallův plán a motivace jeho aktérů. Vztah k „Trumanově doktríně“
21. Sovětský svaz a evropská bezpečnost (1947-1949). Vznik NATO
22. Militarizace „studené války“ a Korejský konflikt (1949-1950)
23. Globální účinky korejského konfliktu, mírová jednání (1951-1953)
24. SSSR, znovuvyzbrojení Německa a evropská bezpečnostní struktura (1950-1955)
25. Sovětský svaz a američtí „Rudí strašáci“ (1948-1954)
26. Eisenhower-Dullesova koncepce zahraniční politiky a role jaderných zbraní
27. Postavení Stalina v poválečné hierarchii, 19. Kongres KSSS
28. Spojené státy, smrt Stalina a nové sovětské vedení (1953-1957). Události ve východní Evropě
29. První uvolnění (1954-1955). Sovětský svaz a ekonomické vztahy Spojených států v 50. letech
30. Sovětsko-americké vztahy a globalizace konfliktu v tzv. Třetím světě, postavení na Blízkém východě do počátku 60. let
31. Sovětsko-americké soupeření ve 2. polovině 50. let

32. Konfrontace na Kubě (1959-1962), sovětská role a důsledky krize
33. Spojené státy a čínsko-sovětská roztržka (1955-1960)
34. Sovětsko-americké vztahy v Evropě a krize evropsko-americké aliance (1960-1964)
35. Důsledky raketové krize pro politiku odzbrojení, nový sovětský zbrojní program
36. Zahraniční politika, změny v sovětské mocenské hierarchii a nástup „nové byrokracie“ (konec 50. – polovina 60. let)
37. Sovětsko-americké vztahy a první fáze odzbrojení (1965-1968)
38. Vztahy USA a SSSR v Evropě během 2. poloviny 60. let. Tzv. Brežněvova doktrína
39. Sovětsko-americké vztahy a eskalace vietnamského konfliktu (2. polovina 60. let)
40. Sovětsko-americké soupeření ve „Třetím světě“ v 60. a na počátku 70. let (Latinská Amerika, Afrika, Blízký východ, JV Asie)
41. Spojené státy, „vátky za osvobození“ a sovětsko-čínská rivalita v 60. letech
42. Détente, Nixon-Kissingerova koncepce a vztahy USA s SSSR a Čínou (1966-1976)
43. Ekonomická dimenze sovětsko-amerických vztahů (polovina 60. – polovina 70. let) a „ropná krize“
44. Détente a odzbrojení
45. Sovětsko-americké vztahy a Brandtova „východní politika“
46. Role SSSR a Číny v závěrečné fázi „vietnamské“ války
48. Zvrat sovětsko-amerického détente na Blízkém východě a v Africe (polovina 70. let)
49. Spojené státy, Sovětský svaz a evropský bezpečnostní systém (2. polovina 70. let)
50. Sovětsko-americké vztahy, Carterova administrativa a selhání détente (1976-1979)
51. Sovětská mocenská hierarchie a zahraniční politika od konce 60. do závěru 70. let
52. Sovětsko-americké vztahy a kontext nástupu tzv. druhé (či nové) „studené války“ (1979-1981)
53. Reaganova nová koncepce zahraniční politiky a sovětsko-americké vztahy v 1. polovině 80. let
54. Sovětská ekonomika, domácí politika a sovětsko-americké vztahy 1. poloviny 80. let
55. Důsledky tzv. Reaganovy doktríny pro vztahy se SSSR (Afrika, Střední Asie, Latinská Amerika)
56. Michail Gorbačov, sovětské reformy a obrat ve vzájemných vztazích (2. polovina 80. let)
57. Sovětsko-americký ozbrojovací dialog (1986-1988)
58. Události ve Střední a Východní Evropě a sovětsko-americké vztahy (1988-1990)
59. 1989-1991 (zánik SSSR) : Konec „studené války“?